

Частина I

НЕВСИПУЩЕ ОКО

1—21 листопада

АНБ, або Агенція національної безпеки, — орган федеральної влади США, підзвітний Міністерству оборони. Штаб-квартира розташована у Форт-Міді, що в штаті Меріленд, біля траси Патаксент.

З часу заснування 1952 року АНБ відстежує сигнали — у наші дні переважно в інтернеті й телефонному трафіку. Раз по раз повноваження організації збільшуються, і тепер вона контролює понад двадцять мільярдів розмов і повідомлень щодоби.

Розділ 1

Початок листопада

Франс Балдер завжди мав себе за кепського батька.

Його синові Августу було вісім, та Балдерові за цей час не так і довго випало потатувати. Власне, і тепер, правду кажучи, йому було незатишно почуватись у ролі батька. Однак він уважав це за свій обов'язок. Син натерпівся, поживши з його колишньою дружиною та її клятим чоловіком Лассе Вестманом. Тож Балдер, кинувши роботу в Кремнієвій долині, прилетів додому й стояв оце в аеропорту Арланда майже в шоковому стані, чекаючи на своє таксі. Погода була препаскудна. Доц періщив просто йому в лице, а він усоте питав себе, чи правильно вчинив.

Такий егоїстичний ідіот, як він, повинен стати повноцінним батьком — маячня божевільного, чи не так? З таким самим успіхом можна було б улаштуватися на роботу в зоопарк. Він

мало що знав про дітей і ще менше про життя взагалі. І найдивніше — його ніхто не просив цього робити. Ні мати, ні бабуся — ніхто не телефонував йому, не благав узяти відповідальність за малого на себе.

Балдер так вирішив сам. Усупереч давній постанові про опіку, він мав намір без попередження навідатися до колишньої дружини й забрати в неї свого сина. Нема сумніву, що там зніметься велика спірка. Цей клятий Лассе Вестман його, певно, добряче відлупцює. Але він, намагаючись про це не думати, сів у таксі, де за водія була жінка. Вона цямкала гумкою, пориваючись водночас зайти з ним у розмову. У неї нічого не вийшло б навіть у котрийсь із його найкращих днів, не те що тепер. Балдер не любив пустих балачок.

Він сидів на задньому сидінні, думаючи про свого сина й про те, що сталося останнім часом. Август був не єдина й навіть не головна причина, чому він звільнився з «Соліфону». Його життя тепер стало якимось сум'ятливим, і на мить чоловік завагався, чи справді він усвідомлює, що робить. Коли таксі заїхало в район Васастан, він відчув, як уся кров наче кудись пощезла з його тіла. Проте вороття вже не було.

На вулиці Торсгатан Балдер розплатився й витяг з таксі свій багаж. Зайшовши в під'їзд, він залишив речі біля вхідних дверей і піднявся нагору. З собою він узяв тільки порожню валізу з барвистою картою світу, куплену в аеропорту Сан-Франциско. Балдер зупинився перед дверима квартири, заплющив очі й, хекаючи, став обмірковувати всі можливі сценарії скандалу, з криками й колотнечею. «А й справді, — думав він, — чи можна буде їх винуватити?» Ніхто при здоровому глузді просто так не з'являється й не забирає дитину з її дому, а надто батько, чия участь у піклуванні полягала лише в переказі грошей на банківський рахунок. Але інакше вчинити Балдер просто не міг, тому він, набравшись відваги, все ж таки натиснув гудзик дзвінка.

Спочатку ніхто не відповідав, та за якийсь час двері відчинилися, і в них став Вестман. Він мав пронизливі блакитні очі, масивні груди й величезні кулаки. Здавалося, він просто створений для того, щоб калічити людей, і саме тому його часто

запрошували грати в кіно мерзенних типів, хоча жоден із зіграних героїв — у цьому Балдер був переконаний — не відзначався такою мерзенністю, як сам Вестман у житті.

— Трясця! Дивіться, хто тут! — сказав Вестман. — Сам пан великий геній ушанував нас своїм візитом.

— Я тут, щоб забрати Августа, — відповів Балдер.

— Що?

— Я забираю його з собою, Лассе.

— Глузуєш з мене?

— Я ніколи в житті не був ще такий серйозний, — сказав Балдер.

Аж тут з кімнати ліворуч з'явилася Ганна. Щоправда, вона не була вже така гарна, як колись. На її долю випало занадто багато нещасть, до того ж, либонь, вона зловживала сигаретами й пила без просипу. Та все ж таки в його грудях сколихнулася якась тепла хвиля чулості, надто коли він помітив на її шії синець. Вона, здавалося, хотіла, навіть за таких обставин, сказати йому щось привітне, але не встигла й рота розтулити.

— І чого це ти раптом вирішив про нього піклуватися? — спитав Вестман.

— Бо з нього вже досить. Августові потрібен надійний дім.

— І що, вилупку, ти гадаєш, ніби здатен синові його забезпечити, га? Та ти ж ніколи не робив нічого! Одно витріщався на екран комп'ютера!

— Я змінився, — кинув Балдер, відчувши себе жалюгідним, і не тільки через сумнів у тому, чи змінився він хоч на крихту.

Балдера взяли дрижаки, коли до нього впритул підійшов дебелий Вестман, на силу стримуючи злість. І дурень зрозумів би, що Балдер не матиме жодного шансу на порятунок, якщо цей навіжений накинеться на нього. Цей задум, як не крути, божевільний від самого початку. Та, на диво, здоровило не вибухнув гнівом, а лише понуро всміхнувся й сказав:

— Ну, хіба ж не чудово!

— Це як розуміти?

— Давно вже на часі, чи не так, Ганно? Нарешті пан Маюбагатороботи вирішив стати відповідальним. Браво, браво! — театралью заплескав у долоні Вестман.

Згодом Балдера найбільше налякало саме це: як легко вони відпустили хлопчика.

Очевидно, для них Август був лише тягар. Хтозна. Ганна раз по раз зиркала на Балдера. Що вона думала тоді, важко сказати. Руки в неї помітно тремтіли, а зуби були стиснуті. Вона поставила зовсім небагато запитань, хоч їй слід було вчинити йому перехресний допит, висловити тисячі вимог, попереджень і настанов, бідкаючись, що порушиться хлопчиків звичний лад. Але вона тільки й сказала:

— Ти впевнений? Упораєшся з ним?

— Я впевнений, — коротко відповів Балдер.

Потім вони зайшли в Августову кімнату. Балдер не бачив сина понад рік, і йому стало соромно через це. Як він міг його покинути? Такого красивого, статурного, з дивовижними густими кучерями й серйозними блакитними очима. Хлопчик цілком поринув у величезний пазл із зображенням вітрильника, і все його тіло в цей час, здавалося, кричало: «Не заважай мені!» Франс підійшов до нього повільно, ніби наближався до невідомої й непрогнозованої істоти.

Балдерові, одначе, вдалося переконати хлопчика дати руку й піти з ним у коридор. Франс ніколи не забуде цього. Що тоді подумав Август? Чи міг він бодай припустити, що відбувається? Хлопчик не дивився ні на нього, ні на матір і, певна річ, не зважив на прощальні слова й помаху руки. Він просто зник у ліфті з батьком. Ото й усе.

Август був аутист. Найпевніше, він ще мав і серйозні відхилення в розумовому розвитку, хоч однозначних висновків щодо цього не було, і кожен, хто бачив хлопчика здалеку, міг легко запідозрити протилежне. Його витончене обличчя випромінювало величну відлюдність чи принаймні щось таке, що промовляло: він не має наміру марнувати свій час на довколишній світ. Та, придивившись уважніше, можна було помітити, що хлопчик дивиться на все якимось незбагнено, ніби хоче сказати своє останнє слово.

Цим він не підтвердив жодного прогнозу, зробленого щодо нього, коли йому було два роки. Тоді лікарі припускали, що